

بررسی میزان خشونت خانگی از نوع روانی در زنان شاغل و خانه‌دار شهر شاهرود و ارتباط خشونت روانی با برخی از مشخصات دموگرافیک در سال ۱۳۸۸

خدیجه میرزایی* - کتابون و کیلیان** - سپیده حاجیان***

*استادیار، دکتری بهداشت باروری علوم پزشکی شاهرود
**هیات علمی علوم پزشکی اراک، دانشکده پرستاری مامایی
***دانشجوی دکتری بهداشت باروری، علوم پزشکی شاهرود

چکیده

زمینه و هدف: اصطلاح خشونت خانگی به نوعی رفتار پرخاشگرانه اطلاق می‌شود که در روابط نزدیک و خانوادگی رخ می‌دهد و اشکال گوناگون جسمی، روانشناختی، اقتصادی و جنسی دارد. خشونت علیه زنان یکی از خشن‌ترین نتایج نابرابری‌های فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی است که منجر به بیماری‌های جسمی و روانی، شرکت کم زنان در فعالیت‌های اجتماعی، غمگینی، استرس روحی، بدعملکردی جنسی، سقط، بستری مادران باردار، تأخیر در مراقبت‌های بارداری و ابتلا به عفونت‌های جنسی شده است. هدف از این مطالعه، ارزیابی خشونت روانی در زنان شهر شاهرود و عوامل مرتبط با آن است.

روش کار: این تحقیق یک مطالعه تحلیلی - مقطعی است که در شهر شاهرود و بر روی ۶۰۰ زن انجام شده است. ابزار گردآوری پرسشنامه‌ای است که قبلاً توسط محققان دیگر در کشور استفاده شده و روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. از آمار تحلیلی کای دو، پی‌رسون و من ویتنی یو استفاده شده است.

نتایج: نتایج نشان می‌دهند، ۵۲/۸٪ زنان خانه‌دار و ۴۷/۲٪ از زنان شاغل از خشونت روانی رنج می‌برند که این اختلاف معنی‌دار نمی‌باشد (p=۰/۳۶). بیشترین نوع خشونت در زنان شاغل و خانه‌دار، اجبار به انجام کارهای خلاف میل زنان توسط همسر و کمترین نوع خشونت در ۲ گروه، حبس کردن در منزل بوده است. ارتباط آماری معنی‌دار بین خشونت روانی و مدت ازدواج (p=۰/۰۰۵)، وضعیت ازدواج (p=۰/۰۱)، نوع شغل زنان و مردان (p=۰/۰۴، p=۰/۰۱) وجود داشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به خشونت در زنان خانه‌دار و شاغل در این تحقیق، به نظر می‌رسد باید بر روی عوامل ایجاد خشونت در زنان مطالعات بیشتری صورت گیرد. فرهنگ‌سازی و احترام به حقوق افراد از جمله راهکارهای پیشنهاد شده در این تحقیق می‌باشد. کلمات کلیدی: خشونت خانگی، زنان، توانمندسازی، خشونت روانی.

تأیید مقاله: ۱۳۹۰/۳/۱۶

وصول مقاله: ۱۳۸۹/۹/۱۶

نویسنده پاسخگو: شاهرود، میدان هفت تیر، علوم پزشکی شاهرود، دپارتمان پرستاری مامایی cattyv2002@yahoo.com

زمینه و هدف

طوری که از هر ۳ زن حداقل یک نفر در دوران عمرش کتک می‌خورد، مورد تجاوز واقع می‌شود و یا مورد سوء استفاده قرار می‌گیرد (۵). ۴۰ تا ۵۰٪ زنان در مرحله‌ای از زندگی خود تحت خشونت قرار می‌گیرند که این امر سلامت روحی و جسمی آنان را تهدید می‌کند و گاهی آنان را به سمت خودکشی سوق می‌دهد (۶). شیوع آن در نقاط مختلف دنیا متفاوت است به طوری که در مکزیک ۳۵٪، در بنگلادش ۵۰٪ و در ترکیه ۱۳/۴٪ بوده است (۷، ۸). مطالعات خشونت خانگی در کشور ما نیز گزارش شده است. به طور مثال مطالعه‌ای در ارومیه نشان داد که بیشترین میزان خشونت از نوع جسمی و فیزیکی است (۵۰٪) و سپس

اصطلاح خشونت خانگی به نوعی رفتار پرخاشگرانه اطلاق می‌شود که در روابط نزدیک و خانوادگی رخ می‌دهد و اشکال گوناگون جسمی، روانشناختی، اقتصادی و جنسی دارد (۱). خشونت علیه همسر موضوع تازه‌ای نیست و در تمام نقاط دنیا وجود دارد و زنان همواره قربانیان اصلی آن هستند (۲، ۳). مطالعات انجام شده نشان می‌دهند که زنان ۵-۸ برابر بیشتر از مردان توسط همسرانشان آسیب می‌بینند (۴). به

خشونت روانی به سه دسته عدم خشونت، خشونت کم (خیلی کم، کم)، خشونت متوسط (تاحدودی) و خشونت زیاد (زیاد و خیلی زیاد) طبقه‌بندی شد.

اعتبار و روایی پرسشنامه توسط پژوهشگران ایرانی انجام گرفته و در قسمت‌های مختلف پرسشنامه ضریب آلفای کرونباخ برای تأیید پایایی بالای ۰/۸۵ محاسبه شده بود (۱۴، ۱۳). در صورت بی سواد بودن فرد، پرسشنامه توسط نمونه‌گیر پر شد. پس از گردآوری، داده‌ها توسط آمار تحلیلی من ویتنی‌یو، اسپیرمن، رگرسیون لجستیک و نرم‌افزار SPSS، تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها

نتایج حاصل از مشخصات دموگرافیک زنان در جدول (۱) نشان داده شده‌اند. نتایج نشان داد که ۱۶/۵٪ زنان خانه‌دار و ۶۲٪ از زنان شاغل، فرزند نداشتند. بیشترین درصد جنسیت فرزند در زنان خانه‌دار پسر و در زنان شاغل دختر بود که اختلاف بین ۲ گروه معنی‌دار بود (۰/۰۳). نتایج نشان داد که ۱۲٪ زنان خانه‌دار و ۱۱٪ شاغلین با همسران خود نسبت فامیلی داشتند که اختلاف بین ۲ گروه معنی‌دار نبود. نتایج نشان داد که شغل همسران در ۴۰/۸٪ زنان خانه‌دار، آزاد بوده و همسران ۵۰/۲٪ زنان شاغل، کارمند بوده‌اند.

در رابطه با اهداف پژوهش، نتایج نشان داد ۵۲/۸٪ (۲۶۸) زنان خانه‌دار و ۴۷/۲٪ (۲۴۰) زنان شاغل از خشونت روانی رنج می‌بردند که اختلاف معنی‌دار نبود ($p=0/36$). بیشترین خشونت در زنان شاغل و خانه‌دار، وارد شدن به انجام کارهای خلاف میل زنان توسط همسر و کم‌ترین خشونت در ۲ گروه، حبس کردن در منزل بوده است که این اطلاعات در جدول شماره ۲ موجود می‌باشد. بین خشونت روانی با نسبت فامیلی و سن همسر، ارتباط معنی‌داری وجود نداشت. اما بین شغل همسر زنان با خشونت روان ارتباط معنی‌دار بود ($p=0/04$). به طوری که خشونت علیه همسر در زنانی که شوهرانشان بیکار بودند ۹۲٪، در کارمند ۸۳/۷٪، کارگر ۸۵/۷٪، آزاد ۸۹/۷٪ بود. ارتباط خشونت روانی با شغل زنان معنی‌دار بود ($p=0/01$) (جدول شماره ۳)؛ به طوری که، ۸۸/۱٪ زنان با شغل آزاد از خشونت روانی رنج می‌بردند که این میزان در زنان کارگر ۵۸/۸٪ و کارمند ۸۶/۲٪ بود. خشونت روانی با وضعیت کنونی ازدواج هم ارتباط معنی‌دار داشت ($p=0/01$) به طوری که این خشونت در ۱۰۰٪ زنان مطلقه و ۸۵/۸٪ متأهلین دیده شد. ارتباط بین سطح سواد همسر با خشونت روانی در زنان، معنی‌دار نبود ($p=0/74$). اما ۸۴/۵٪ مردان با تحصیلات دانشگاهی و ۷۵٪ مردان بی‌سواد به نوعی خشونت روانی بر زنان خود اعمال می‌کردند. همچنین خشونت در زنانی که با خانواده همسر زندگی می‌کردند، بیشتر بود اما این تفاوت معنی‌دار نبود. نتایج، رابطه معنی‌دار بین اعتیاد و خشونت روانی نشان نداد ($p=0/25$). در این مطالعه مدل رگرسیون چندگانه لجستیک در کل زنان خانه‌دار و شاغل (۶۰۰ نفر)، نشان داد که

خشونت روانی و مالی به ترتیب ۲۵/۷ و ۲۳/۲٪ را تشکیل می‌دهند (۹). مطالعه‌ای در اصفهان نشان داد که بیشترین فراوانی انواع خشونت‌ها مربوط به خشونت کلامی-روانی (۳۴ تا ۶۲٪) بود. خشونت‌های جنسی، اقتصادی و فیزیکی در مراتب بعدی گزارش شده‌اند (۵۳-۵٪) (۱۰). مسأله خشونت علیه زنان آنچنان فراگیر و بدون مرز است که نهادهای جهانی نظیر سازمان ملل متحد و سازمان‌های دفاع از حقوق بشر را واداشته است که نسبت به این موضوع واکنش نشان دهند، به طوری که در قطعنامه کنفرانس حقوق بشر، که در سال ۱۹۹۷ در وین برگزار شد، با اشاره به اشکال خشونت اعمال شده علیه زنان در سراسر جهان بر این نکته تأکید شده است که: «باید در نگرش مردان به زنان تغییر داده شود و زنان به مردان یاری برسانند که در برداشته‌های خود نسبت به زنان تجدیدنظر کنند» (۱۱). فقدان اطلاعات آماری، نامشخص بودن جمعیت، مشکل دستیابی به افراد و کمبود بررسی‌ها در زمینه خشونت، بر پیچیدگی‌های این مسأله در ایران افزوده و این مسایل به نوبه خود ضرورت و اهمیت انجام تحقیقات در این زمینه را روزافزون نموده است (۱۲). همچنین توجه به پی‌آمدهای آن بر بهداشت و سلامت مادران و کودکان انجام چنین مطالعاتی را بیشتر می‌کند.

روش کار

این بررسی یک مطالعه مقطعی تحلیلی می‌باشد که ۶۰۰ نفر وارد مطالعه شدند. روش تعیین حجم نمونه بر اساس فرمول زیر $Z2 = n \cdot p \cdot q / r^2$ $p=0/60$ $q=0/40$ $n=600$ $r=0/05$ $p \cdot q / r^2$ و طیف وسیع خشونت در ایران، میانگین ۴۰٪ برای محاسبه استفاده شد.

نمونه‌گیری به روش چند مرحله‌ای از مناطق شمال، جنوب و شرق و غرب و مرکز شهر انجام شد. ابتدا به صورت تصادفی، خیابانی از آن منطقه انتخاب و براساس شماره پلاک‌های شهرداری (از شماره ۱ تا ۹۹۹) به صورت تصادفی شماره‌ای انتخاب و براساس شماره، خانه مسکونی که در اولین کوچه آن خیابان بود، انتخاب و هر خانه مسکونی در کوچه یک خوشه در نظر گرفته شد. تا ۶۰ خوشه در آن کوچه و پس از آن کوچه‌هایی که بلافاصله بعد از آن کوچه بودند، در نمونه‌گیری شرکت داده شدند. در صورت شاغل بودن زنان در شغل‌های دولتی، آنان از نمونه‌گیری خارج می‌شدند، ولی زنان با شغل آزاد مثل فروشنده‌گی و یا آرایشگری وارد نمونه‌گیری شدند. برای نمونه‌گیری از زنان شاغل در سازمان‌های دولتی، سازمان‌های شهر از جمله آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و بیمارستان‌ها وارد نمونه‌گیری شدند. برای مدارس، ۴ مدرسه به صورت تصادفی و سپس معلمان آن مدرسه به صورت سرشماری وارد نمونه‌گیری شدند. نمونه‌ها شامل زنانی بودند که متأهل و یا بیوه و مطلقه‌ای که یک سال از بیوه بودن و یا مطلقه بودن گذشته باشد. روش گردآوری اطلاعات بر اساس پرسشنامه ساختار یافته و به صورت پاسخ‌های چند گزینه‌ای با مقیاس لیکرت ۶ گزینه‌ای (هرگز، خیلی کم، کم، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد) با ۱۵ سؤال طراحی شد.

جدول ۲ - توزیع فراوانی مطلق و نسبی گویه‌های خشونت روانی در زنان شاغل و خانه دار

P value	خانه دار		شاغل		متغیر
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۰/۶۳	۹۰	۳۱/۸	۱۱۳	۳۶/۵	قه‌ر و خشم و ترش روئی
	۱۲۷	۴۳/۹	۱۳۶	۴۳/۹	هرگز
	۳۸	۱۲/۳	۴۹	۱۷	خشونت کم
	۲۳	۷/۴	۲۱	۷/۳	متوسط
۰/۳۷	۱۶۴	۵۶/۷	۱۶۵	۵۳/۱	توهین و ناسزا
	۷۰	۲۴/۲	۹۵	۳۰/۵	هرگز
	۴۱	۱۴/۲	۳۵	۱۱/۳	خشونت کم
	۱۴	۴/۸	۱۶	۵/۱	متوسط
۰/۷۴	۲۱۱	۷۴/۶	۲۳۰	۷۴	تمسخر شما در جمع
	۵۶	۱۸	۵۶	۱۹/۴	هرگز
	۱۳	۴/۲	۱۳	۴/۵	خشونت کم
	۱۲	۳/۹	۵	۱/۷	متوسط
۰/۴	۱۴۹	۴۷/۹	۱۴۸	۵۲/۱	دادو فریاد
	۱۰۹	۳۵	۸۹	۳۰/۸	هرگز
	۲۶	۸/۴	۲۹	۱۰	خشونت کم
	۲۷	۸/۷	۲۳	۸	متوسط
۰/۹۶	۹۹	۳۱/۸	۸۷	۳۰/۱	انجام کارهای خلاف میل شما
	۱۳۶	۴۳/۷	۱۲۳	۴۲/۶	هرگز
	۴۶	۱۴/۸	۴۷	۱۶/۳	خشونت کم
	۳۰	۹/۶	۳۲	۱۱/۱	متوسط
۰/۹۹	۲۴۹	۸۰/۱	۲۲۷	۷۸/۵	تحقیر وضعیت جسمانی شما
	۴۲	۱۳/۵	۴۲	۱۴/۵	هرگز
	۱۱	۳/۵	۱۱	۳/۸	خشونت کم
	۹	۲/۹	۹	۳/۱	متوسط
۰/۱۴	۲۶۴	۸۴/۹	۲۴۷	۸۵/۵	ممنوعیت ملاقات شما با
	۳۶	۱۱/۶	۲۹	۱۰	دوستان
	۴	۱/۳	۱۱	۳/۸	هرگز
	۷	۲/۳	۲	۰/۷	خشونت کم
۰/۸۵	۲۵۱	۸۶/۵	۲۵۶	۸۸/۶	ممنوعیت ملاقات شما با
	۳۰	۹/۶	۲۲	۷/۶	والدینتان و خویشان
	۶	۱/۹	۷	۲/۴	هرگز
	۶	۱/۹	۴	۱/۴	خشونت کم
۰/۱	۳۰۱	۹۶/۸	۲۷۵	۹۵/۲	حبس شما در منزل
	۵	۱/۶	۱۳	۴/۵	هرگز
	۲	۰/۶	۱	۰/۳	خشونت کم
	۳	۱	۰	۰	متوسط

جدول ۱ - توزیع فراوانی متغیرهای دموگرافیک در زنان خانه دار و شاغل

Pvalue	خانه دار		شاغل		متغیر
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۰/۳	۴۲±۱۲		۳۹±۹/۴		سن (میانگین و انحراف معیار)
۰/۰۹	۴۵	۱۴	۲۱	۶	فرزندان همسران از ازدواج قبلی
	۹۵/۵	۲۹۶	۹۷/۹	۲۷۶	بلی
					خیر
۰/۰۰۴	۹۸/۲	۲۹۵	۹۳/۶	۲۶۳	فراوانی خشونت در دوران
	۱/۸	۱۵	۶/۴	۱۸	کودکی
					خیر
۰/۰۰۴	۹۴/۲	۲۹۲	۹۸/۶	۲۷۹	تعدد ازدواج همسران
	۵/۸	۱۸	۱/۴	۴	اول
					دوم
۰/۵	۴۵	۱۴	۱۰	۳/۵	داشتن فرزند شما از ازدواج قبل
	۹۵/۵	۲۹۶	۲۷۳	۹۶/۵	بلی
					خیر
۰/۲۳	۹۶/۸	۳۰۰	۹۷/۹	۲۷۷	تعدد ازدواج زنان
	۳/۲	۱۰	۲/۱	۶	اول
					دوم
۰/۰۰۰۱	۳/۶	۱۱	۵	۱۴	شغل همسر
	۳۳	۱۰/۲	۵۰/۲	۱۴۱	بیکار
	۱۲	۳/۷	۴/۳	۱۲	کارمند
۰/۳	۱۲	۳/۶	۲۳	۸/۲	درآمد خانواده (هزار تومان)
	۵۷/۷	۱۷۳	۱۸۱	۶۴/۹	کمتر از ۲۰۰
	۲۴/۷	۷۴	۶۲	۲۲/۲	۲۰۰-۵۰۰
۰/۳	۷	۱۱	۱۰	۳/۶	۵۰۰-۷۰۰
	۱/۷	۵	۳	۱/۱	۷۰۰-۱۰۰۰
					بیش از یک میلیون
۰/۵	۳/۶	۱۱	۲/۸	۸	اعتیاد همسر
	۱۴/۸	۴۵	۱۴/۶	۴۱	داروی آرامبخش
	۳/۳	۱۰	۳/۹	۱۱	سیگار
۰/۵	۲/۱	۷	۵/۷	۱۶	تریاک
	۰	۰	۰/۷	۲	نمی‌دانم
	۱	۳	۰/۷	۲	هرویین
۰/۰۰۰۱	۹۱/۷	۳۰/۲	۹۶/۸	۲۷۰	وضعیت کنونی ازدواج
	۱/۶	۵	۲/۵	۷	متأهل
	۱/۳	۴	۱/۷	۶	بیوه
۰/۰۰۰۱	۱۷±۱۳/۱		۱۳±۹/۷		مدت ازدواج به سال (میانگین و انحراف معیار)
	۳۶±۱۲		۳۵±۹/۴		سن همسر (میانگین و انحراف معیار)

خشونت روانی با سن زنان ۲۰-۳۰ (p=۰/۰۰۴)، ۳۱-۴۰ (p=۰/۰۱) و ۴۱-۵۰ (p=۰/۰۰۲) و بالاتر از ۵۰ سال (p=۰/۰۰۱)، با طول مدت ازدواج بین ۵-۱۰ سال (p=۰/۰۰۸) و درآمد مردان زیر ۲۰۰۰۰۰۰ ریال (p=۰/۰۴) ارتباط معنی‌دار داشت. همچنین خشونت روانی ۴/۸ برابر در سن ۳۱-۴۰ سال بیشتر از سن ۲۰-۳۰ سال بود و ۴/۶ برابر در سن بالای ۵۰ سال، بیشتر از ۲۰-۳۰ سال بود.

بحث و نتیجه‌گیری

خشونت روانی رفتار خشونت‌آمیزی است که شرافت، آبرو و اعتماد به نفس زن را خدشه‌دار می‌کند. این رفتار به صورت انتقاد ناروا، تحقیر، تمسخر، توهین، فحاشی، تهدیدهای مداوم به طلاق دادن یا ازدواج مجدد اعمال می‌گردد. نتایج این‌گونه خشونت عبارتند از: از کارافتادگی ادراکی، از بین رفتن اعتماد به نفس، انواع افسردگی‌ها، عدم کفایت زن در مدیریت خانواده، جاه‌طلبی در محیط کار و گریز از مشارکت در امور اجتماعی (۱۶). نتایج نشان داد که ۵۲/۸٪ (۲۶۸ نفر) زنان خانه‌دار و ۴۷/۲٪ (۲۴۰ نفر) از زنان شاغل از خشونت روانی رنج می‌بردند. میزان همسرآزاری روحی و روانی در شهر کرد ۵۱/۷٪ بود و میزان آن در شاهرود بیشتر از شهرکرد برآورد شد (۱۷). در مطالعه حاضر، در هر ۲ گروه زنان شاغل و خانه‌دار، کارهای برخلاف میل آنان (۶۹/۴) بیشترین مقدار و سپس قهر و خشم (۶۵/۸) بیشترین میزان خشونت روانی بودند و در این میان حبس در خانه، کمترین مقدار را تشکیل می‌داد. مطالعات نشان دادند که بیش از ۶۰٪ زنان از کم محلی و بیش از ۳۰٪ از تحقیر و سرزنش رنج برده‌اند. علاوه بر این نداشتن اجازه خروج از منزل و ممانعت از اشتغال، زمینه آسیب‌پذیری زنان را افزایش داده است (۱۸). نتایج تحقیق حاضر نشان داد که بین خشونت روانی با شغل همسر ارتباط معنی‌دار بود. به طوری که در مردان بی‌کار (۹۲٪) و در کارگر (۸۵/۷٪) بود. همچنین خشونت روانی در زنان با شغل آزاد (۸۸/۱٪) بیشتر بود. ارتباط معنی‌دار بین تحصیلات همسر و زن و خشونت روانی وجود نداشت اما ارتباط بین خشونت روانی و وضعیت تأهل معنی‌دار بود به طوری که همه زنان مطلقه به نوعی تحت خشونت روانی قرار گرفته بودند. در مطالعه حاضر رابطه معنی‌دار بین اعتیاد و خشونت روانی مشاهده نشد. اما مطالعه سیف ربیعی و همکاران، ارتباط آماری معنی‌دار بین خشونت روانی و اعتیاد نشان داد (۱۸). مطالعه ملک افضلی و دیگران نشان داد که بین خشونت کلامی و روانی با تحصیلات زنان و مردان اختلاف معنی‌دار وجود داشت به طوری که خشونت در تحصیلات پایین بیشتر بود (۱۰). رابطه‌ی معنی‌داری بین تحصیلات مردان و همسرآزاری مشاهده نگردید (۱۹). نتایج برخی مطالعات نشان داده است که مردان دارای درآمد پایین نسبت به سایر مردان بیشتر مستعد خشونت و همسرآزاری هستند. در تحقیق حاضر نیز بین میزان درآمد شوهران و خشونت روانی، رابطه‌ی معنی‌داری مشاهده نگردید. اما مطالعات نشان می‌دهند

P value	خشونت روانی		شغل زنان
	خیر	بلی	
۰/۰۴	۲۹۴	۹۴/۵	۲۶۴
	۱۱	۳/۵	۱۹
	۳	۱	۲
	۳	۱	۴
۰/۰۵۴	۲۹۶	۹۵/۲	۲۷۰
	۸	۲/۶	۱۲
	۲	۰/۶	۴
	۵	۱/۶	۳
۰/۰۶۷	۲۷۱	۸۷/۱	۲۵۵
	۲۵	۸	۱۸
	۶	۱/۹	۳
	۹	۲/۹	۱۳
۰/۰۸۷	۲۶۷	۸۵/۹	۲۴۰
	۲۹	۹/۳	۳۳
	۷	۲/۳	۵
	۸	۲/۶	۱۱
۰/۰۱۶	۲۴۴	۷۸/۵	۲۱۱
	۴۲	۱۳/۵	۴۷
	۱۵	۴/۸	۱۰
	۱۰	۳/۲	۲۱
۰/۰۰۱	۲۱۱	۶۷/۸	۲۲۸
	۳۸	۱۲/۲	۴۰
	۲۳	۷/۴	۸
	۳۲	۱۲/۵	۱۳

جدول ۳ - توزیع فراوانی مطلق و نسبی خشونت روانی بر حسب شغل زنان

P value	خشونت روانی		شغل زنان
	خیر	بلی	
۰/۰۱	درصد	تعداد	درصد
	۴۹/۴	۴۳	۵۲/۳
	۳۳/۳	۲۹	۳۴/۲
	۸	۷	۲
۰/۰۱	درصد	تعداد	درصد
	۴۹/۴	۴۳	۵۲/۳
	۳۳/۳	۲۹	۳۴/۲
	۸	۷	۲
۰/۰۱	درصد	تعداد	درصد
	۴۹/۴	۴۳	۵۲/۳
	۳۳/۳	۲۹	۳۴/۲
	۸	۷	۲
۰/۰۱	درصد	تعداد	درصد
	۴۹/۴	۴۳	۵۲/۳
	۳۳/۳	۲۹	۳۴/۲
	۸	۷	۲
۰/۰۱	درصد	تعداد	درصد
	۴۹/۴	۴۳	۵۲/۳
	۳۳/۳	۲۹	۳۴/۲
	۸	۷	۲

منزل (۳/۹٪)، رجوع به مشاور (۱/۲٪) و شکایت به دادگاه (۱٪) بود. سیف ربیعی و دیگران، تحمل زنان را بیشترین واکنش و مراجعه به مراکز مشاوره و استمداد قانونی را به عنوان کمترین موارد گزارش داده بودند (۱۹). در مطالعه حاضر نیز شکایت به دادگاه کمترین مقدار بود. با توجه به این که خشونت در شهر شاهرود هم همانند شهرهای دیگر زیاد گزارش شده بود، لذا برای کاهش خشونت توصیه می‌شود که در جامعه فرهنگ‌سازی جهت حقوق افراد و احترام به این حقوق انجام گرفته و نیز جایگاه زنان در جامعه با مشارکت دادن بیشتر آنان در امور جمعی و فردی ارتقا داده شود و نیز آموزش مهارت‌های زندگی از دوران دبستان و راهنمایی و دبیرستان در مدارس به صورت پیوسته و با توجه به سن آنان آموزش داده شود تا در آینده و در زندگی مشترک به کار گرفته شوند. فرهنگ‌سازی و احترام به حقوق افراد از جمله راهکارهای پیشنهاد شده در این تحقیق می‌باشد.

تشکر

از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود که در تصویب طرح همکاری کردند و تمام کسانی که در این تحقیق شرکت کردند، سپاسگزاریم.

که بین میزان درآمد همسران با خشونت رابطه‌ی منفی وجود دارد، به طوری که همسران دارای درآمد پایین نسبت به همسران دارای درآمد بالا خشونت بیشتری را تجربه کرده‌اند (۱۹). مطالعات نشان داده‌اند که میزان خشونت روانی بیش از دو خشونت دیگر یعنی جسمی و جنسی است (۲۰، ۱۰). این موضوع شاید به دلیل آن باشد که مردان به جهت مسایل حقوقی و ناپسندی خشونت فیزیکی در جوامع، کمتر تمایل دارند از این نوع خشونت استفاده کنند و تمایل بیشتر برای خشونت‌های پنهان‌تر می‌تواند دلیلی برای آن باشد.

آمار خشونت در مورد زنان در دنیا متفاوت است به طوری که هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای در حال توسعه وجود دارد. آمار خشونت خانگی در امریکا ۵۵/۸٪ (۲۱)، در انگلیس ۱۷٪ (۲۲)، سوئیس ۱۸٪ (۲۳)، چین ۳۴٪ (۲۴)، ترکیه ۳۶/۳٪ (۲۵)، هند ۴۱٪ (۲۶) و پاکستان ۴۹/۴٪ (۲۷) است. تفاوت‌ها ممکن است به دلیل نوع روش، تفاوت فرهنگی، مقیاس‌های اندازه‌گیری و قابلیت پذیرش خشونت بین فردی و فاش کردن تجارب خشونت باشند. نتایج این مطالعه نشان داد که بیشترین واکنش زنان به خشونت، صحبت منطقی (۵۴/۵٪) و سپس سکوت و کوتاه آمدن (۳۸/۶٪)، مشورت با خانواده (۱۶/۷٪)، دعوی متقابل (۱۵/۴٪)، مشورت با دوستان (۱۱/۸٪)، مشورت با خانواده همسر (۱۱/۲٪)، قهر و ترک

References

- Benjamin J. Sadock, Harold I. Kaplan, Virginia A. Sadock Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral. Tenth edition Lippincott williams and wilkins; 2007.
- Lych.Tara.Men and women together but equal? UNFPA Magazine. 2000; 27(2): 20.
- Shakel Ford TK. wife killing: Risk to women as a function of age. Violence victim. 2000; (15) 3: 273-82
- Krishnan SP. Examination of IPV in rural communities. Community. Health. 2001; 24(1): 1-14.
- Maeve MK. Speaking unavoidable thruths: understanding early childhood sexual-physical violence among women in prison. Issues mnt Healt Nurse. 2000 Aug; 21(5): 473-98.
- Richardson JR, Feder G, Coid J. Domestic violence affects women more than men. BMJ. 2002 Jul; 325(7354): 44.
- Cokkinides VE, Coker AL, Sanderson M, Addy C, Bethea L. Physical violence during pregnancy: maternal complications and birth outcomes. Obstet Gynecol. 1999 May; 93(5 Pt 1): 661-6.
- Toprak Ergöner A, Özdemir M H, Özgür İ, Sönmez E, Salaçin, S, Berberoğlu E etal .Domestic violence on pregnant women in Turkey. Journal of Forensic and Legal Medicine. 2008; 16(3): 125-129 .
- Arefi M. Domestic surveying Violence in women in Orumie .women studies.1382; 1(2). [Persian].
- Malek Afzali H, Mahdizadeh M , Zamani Ahmad Reza, Farajzadegan Z. Surveying domestic violence against women in isfahan in 2003. Medical Sciences Journal of Islamic Azad university. winter 2005; 14(2):63-68. [Persian].
- Kar M. Survey in violence against women. Roshangaran publication. Tehran; 1379. [Persian].
- Ezazi SH. Society structure and violence against women social welfare fall 2004; 4(14): 47-84. [Persian].
- Hesami k. Evaluation of the domestic violence in pregnant women in Marivan, Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences. 2008; (13)2: 70-80 [Persian].
- Hasheminasab I. Assessment of prevalence,

- outcome and factors related to domestic physical violence in pregnant women referring to delivery departments of sanandaj hospitals scientific journal of kurdistan university of medical sciences. winter 2007; 11 (42): 32-41. [Persian].
15. Kazemi Navvabi F: Study on prevalence, causes and outcomes of domestic violence against pregnant women in hospitals of Tehran medical universities 1383. Dissertation of master science in midwifery education in Tehran university, Iran 1384. [Persian].
  16. Raisi sartashnizi A. Violence against women and intervening factors: A case study of Shahrekord woman in development and politics (women>s research). spring 2002; 1(3): 45-66. [Persian].
  17. Seif Rabiei MA, Rmezani Tehrani F, Hatmi N. Wife Abuse Prevalence and Predisposing Factors in Women. Women Research. 2001; 4: 5-25. [Persian].
  18. Salehi SH , Mehr Alian HA. The prevalence and types of domestic violence against pregnant women referred to maternity clinics in shahrekord, 2003. Shahrekord University of Medical Sciences Journal. summer 2006; 8(2): 72-77. [Persian].
  19. Hemmati R. Factors influencing women harassment: the case study of Tehran family social welfare spring 2004; 3(12): 227-256. [Persian].
  20. Narimani M. Agha mohammadian HR. A study of the extent of men's violence against women and its related variables among families inhabited in Ardabil city. the quarterly journal of fundamentals of mental health fall-winter 2005-2006; 7(27-28):107-113 [Persian].
  21. McFarlane JM, Groff JY, O'Brien JA, Watson K. Prevalence of partner violence against 7,443 African American, white, and hispanic women receiving care at urban public primary care clinics. Public Health Nurs. 2005; 22: 98-107.
  22. Richardson J, Coid J, Petruckevitch A, Chung WS, Moorey S, Feder G, Identifying domestic violence: cross sectional study in primary care. BMJ. 2002; 324: 274-280.
  23. Irion O, Boulvain M, Straccia AT, Bonnet J. Emotional, physical and sexual violence against women before and after pregnancy. Br J Obstet Gynaecol. 2000; 107: 1306-1308.
  24. Parish WL, Wang T, Laumann EO, Pan S, Luo Y. Intimate partner violence in China: national prevalence, risk factors and associated health problems. Int Fam Plann Persp. 2004; 30: 174-181.
  25. Karaoglu L, Celbis O, Ercan C, Ilgar M, Pehliva EN, Gunes G. et al., Physical, emotional and sexual violence during pregnancy in Malatya, Turkey, Eur J Public Health. 2005; 16: 149-156.
  26. Peedicayil A, Sadowski LS, Jeyaseelan L, Shankar V, Jain D, Suresh S, et al. Spousal physical violence against women during pregnancy, Br J Obstet Gynaecol. 2004; 111: 682-687.
  27. Fikree FF, Razzak JA, Durocher J. Attitudes of Pakistani men to domestic violence: A study from Karachi, Pakistan, JMHG. 2005; 2 (1): 49-58.

Prevalence of domestic violences (psychological): housewives compared to employed women and the relationship between domestic violence and some demographic factors in Shahroud, 1388

Khadijeh Mirzaii* - Katayoon Vakilian**† - Sepideh Hajian***

*PhD in Reproductive health, Assistant Professor of Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran

**PhD Student in Reproductive health, Shahroud Univeristy of Medical Sciences, Shahroud, Iran

***PhD candidate of Reproductive health, Shahroud University of Medical Sciences, Shahroud, Iran

Abstract

Background: Domestic violence is a kind of brutal behavior which occurs in close relationships. Violence against women is one of the most brutal consequences of economic, social, political, and cultural inequalities between men and women, leading to mental and physical illnesses, low participation of women in social activities, sadness, emotional stress, poor sexual performance, abortion, maternal hospitalization, delayed care pregnancy and sexually transmitted infections. The aim of this study is to estimate psychological/emotional violence in women and its related factors.

Methods: This is an analytical cross sectional study, carried out in Shahroud on 600 women. We estimated psychological/emotional through a fellow questionnaire which its validity and reliability were confirmed. Analytical statistics methods were χ^2 , Mannwitni u, Spearman and logistic regression .

Findings: The results revealed that 52.8% of housewives and 47.2% of employed women were suffering from psychological violence. The difference was not significant ($p = 0.36$). Most type of violence against housewives and employed women was force in doing something contrary to the desire of them and the one against any of these groups was being imprisoned at home. Significant relationships between duration of marriage, and psychological violence ($p= 0.05$) marital status ($p = 0.01$) and type of jobs in men and women ($p = 0.01, p = 0.04$) were found.

Conclusion: Regarding to violence against housewives and employed women, obviously, more researches should be done on causes of it. Cultural movement and respect to the other rights are suggested strategies in this research

Key words: Domestic Violence, Women, Empowerment , Psychological Violence

†Corresponce: hafte Tir square, Department Nursing Midwifery Medical Science of Shahroud, Shahroud, Iran,

cattyv2002@yahoo.com